dělení společného vlastnictví k nemovitostem, kterážto žaloba zakládá se na zákonném právu každého ze spoluvlastníků, obsaženém v §§ 830 a 843 o. z., neboť právní zásada vyslovená v §§ 59 a 60 kn. z. o ochraně hypotekárního věřitele vůči osobě třetí, která by před ukončením sporu nabyla knihovního vlastnictví nemovitostí, platí rovněž pro spoluvlastníka nemovitostí, který žalobou domáhá se rozdělení společného vlastnictví k nim. Účinek poznámky žalobkyní navržené má záležeti právě v tom, že, kdyby ve sporu zvítězila, ale žalovaný by před právoplatným skončením sporu převedl své knihovní spoluvlastnictví nemovitostí na osobu třetí, nemohlo by to zabrániti vedení exekuce na základě vydaného právoplatného rozsudku.

Kdyby věc byla posuzována opačně, bylo by právo žalobní v §§ 830 a 843 o. z. spoluvlastníku nemovitostí vyhrazené illusorním, poněvadž odpůrce jeho mohl by zcizením své ideální části nemovitosti zmařiti vedení exekuce na základě rozsudku příznivého, žalobcem ve sporu dobytého.«

Rozhodnutí nejvyššího soudu ze dne 23. listopadu 1920, č. j. R I 968/20-1.

M. Zadina.

Podnájemníku nepřísluší právo žádati ve smyslu vlád. nař. ze dne 25. června 1920 čís. 409 sb. z. a nař. za odklad exekuce, povolené vyklizením pronajatých místností, vlastníku budovy proti nájemci.

První soudce povolil na základě soudního smíru, uzavřeného mezi vlastníkem domu a nájemcem, exekuci nuceným vyklizením místností tomuto pronajatých, jež nacházely se v podnájmu různých osob.

Tyto, zvěděvše o povolené exekuci, učinily návrh, aby jim povolen byl odklad její ve smyslu vlád. nař. ze dne 25. června 1920 č. 409 sb. z. a n. dovozujíce v něm, že mají nárok na stejnou ochranu jako nájemce.

Návrhu bylo soudem exekučním vyhověno.

Rekursní soud usnesení prvního soudu změnil a návrh zamítl z těchto důvodů:

Podle § 1. odst. 1 vlád. nař. ze dne 25. června 1920 čís. 409 sb. z. a n. může exekuční soud na návrh povinného (nájemníka, domovníka, zaměstnance s bezplatným bytem atd.) až na dobu jednoho čtvrtletí odložiti exekuci vyklizením najatých nebo používaných místností za podmínek tamtéž uvedených.

V daném případě návrh na odložení exekuce nepodal nájemce, nýbrž učiněn byl řadou podnájemníků a jest tedy řešiti především otázku, zda také jim lze tu přiznati oprávnění nájemci v § 1. cit. vlád. nař. zaručené. První soudce k ní přisvědčil, soud rekursní pokládá však právní názor, z něhož při tom vycházel, za nesprávný, ježto podnájemníka za povinného ve smyslu cit. ustanovení uznati nelze. Soudní smír, na základě jehož nucené vyklizení domu bylo povoleno, uzavřen byl mezi vlastníkem jeho a J. D. jako nájemcem domu toho. J. D. zavázal se v této své vlastnosti, že veškeré místnosti nájemně užívané vyklidí a ve smluvené lhůtě odevzdá, při čemž vzdal se výslovně také ochrany jemu podle zmíněného nařízení příslušející.

Z toho plyne, že osobou zavázanou, »p o v i n n ý m«, jak ve smyslu cit. ustanovení tak i exekučního řádu (§§ 7. a 54. č. 1), jest výhradně jen J. D., proti němuž exekuční návrh směřoval a proti němuž také exekuce byla povolena. S výkladem, jaký první soud dal dotyčnému ustanovení, není možno souhlasiti. Příčí se doslovu jeho, neboť v něm se o podnájemníku vůbec nemluví, ač různé jiné osoby jako k návrhu oprávněné se tam vedle nájemníka uvádějí, a již tím odůvodněn jest úsudek, že kdyby byl zákonodárce zamýšlel přiznati také stejné právo podnájemníku jako nájemci, že by jej byl mezi osobami v závorce vyjmenovanými uvedl, to tím spíše když se uváží, že podle § 568. c. ř. s. veškeré výpovědi, příkazy, rozhodnutí a opatření, tedy i povolení exekuce nuceným vyklizením, dobyté proti nájemci, jsou účinnými a vykonatelnými i proti podnájemníku, pokud tomu nevadí právní poměr mezi tímto a pronajímatelem (vlastníkem). Mylně má první soud za to, že lze platnost ustanovení, o které jde, rozšířiti vůbec na každého, kdo používá místnosti, které mají býti vyklizeny, neboť takovýto extensivní výklad jest nepřípustný již proto, že cit. vlád. nař. jest rázu na výsost výjimečného, takže nutno je vykládati přesně a výklad extensivní jest tedy vyloučen.

První soud byl k němu patrně sveden výrazem v nař. se vyskytujícím »p o u ž í v a n ý c h m í s t n o s t í«. Leč volba jeho jest snadno vysvětlitelna tím, že nařízením oním dáno bylo oprávnění k návrhu na odklad exekuce jednak nájemcům, kteří mají místnosti n a j a t y, jednak osobám, které místností používají na základě smlouvy služební, pracovní a pod. a o nichž nelze proto říci, že je mají najaty. Bylo tedy třeba vhodnou volbou výrazu mezi oběma skupinami osob rozlišovati.

N e j v y š š í s o u d dovolacímu rekursu n e v y h o v ě l, o d ů v o d n i v své rozhodnutí takto:

Znění § 1. nařízení vlády republiky československé ze dne 25. června 1920 čís. 490 sb. zák. a nař. nedopouští pochybnosti o tom, že návrh na odložení exekuce vyklizením místností najatých nebo jinak používaných přísluší pouze povinnému. Povinným čili dlužníkem ve smyslu platného exekučního řádu (§ 4. č. 6 v původním znění) jest však ten, proti němuž směřuje titul exekuční a proti němuž exekuce jest vedena. Může jím zajisté býti také podnájemník, ale jen v poměru k nájemci, jestliže totiž tento jako vymáhající věřitel vymohl si proti podnájemníku exekuční vyklizení místností do podnájmu daných na základě exekučního titulu proti podnájemníku nabytého. Povolena-li však majiteli místností pronajatých exekuce nuceným vyklizením jich proti nájemníku podle exekučního titulu proti tomuto směřujícího, není tu žádného právního vztahu mezi vymáhajícím věřitelem a podnájemníkem, nelze tohoto pokládati za povinného a nelze mu přiznati právo na odložení exekuce proti němu nepovolené.

Pokud se konečně v dovolacím rekursu poukazuje na to, že kdyby byl správným názor rekursního soudu, znamenalo by to obcházení zákona ze dne 8. dubna 1920 č. 275 sb. z. a n. o ochraně nájemníků, dlužno vytknouti, že zákon ten propůjčuje ochranu bytovou vždy jen vůči pronajímateli, tedy nájemci vůči majiteli bytu a podnájemníku vůči nájemci, nikoli však podnájemníku vůči majiteli bytu.

Rozhodnutí nejvyššího soudu ze dne 7. září 1920 čj. R I 747/20-1. *R. z. s. Dr. J. Říha.*

Ukladatel peněz na běžný účet u banky má proti bance jen právní postavení zmocnitele. I když mu tato odevzdala složenky svého účtu u poštovní spořitelny, nestane se, plati-li jeho komitenti proň na tyto složenky, proti němu assignantkou a spořitelna assignatářkou, nýbrž banka je assignatářkou proti jeho platicím dlužníkům.

Žalobce učinil se žalovanou bankou ujednání, že komitenti jeho platiti budou nyní na běžný jeho účet a banka že k poukazům jeho bude zaň vypláceti. K provádění této úmluvy odevzdala mu banka před státním převratem složní lístky poštovní spořitelny pro ni znějící, které měly ještě zvláštní přetisk vyznačující účet žalobcův. Tyto složní lístky rozesílal s účty žalobce svým komitentům a ti proň poštovní spořitelnou platili žalované bance. Po státním převratu opomněli komitenti změněné situace a platili dále